

مفاخر آران

(شرح حال عالمان، مبلغان و طلاب شهید)

دفتر اول

به اهتمام:
حبيب الله سلمانى آرانى

سرشناسه: سلمانی آرانی، حبیب‌الله، ۱۳۳۱ -
 عنوان و نام بدیدآور: مفاخر آران: (شرح حال عالمان، مبلغان و طلاب شهید)
 به اهتمام حبیب‌الله سلمانی آرانی.
 مشخصات نشر: تهران: سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، اسوه، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ج.
 شابک: ۸-۳۷۸-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸-۵۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- آران و بیدگل
 موضوع: آران و بیدگل -- سرگذشتنامه
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ م/س BP۵۵/۲
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۹۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۵۲۲۶۹

شرکت چاپ و انتشارات اسوه

مفاخر آران

بدیدآورنده: حبیب‌الله سلمانی آرانی

ناشر: انتشارات اسوه

لینوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ فردوسی (۱۴-۶۶۴۲۲۱۱-۰۲۵۱)

نویت چاپ: اول

سال نشر: ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۵۰۰ جلد

بهاء: ۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۸-۳۷۸-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مراکز بخش:

فروشگاه و نمایشگاه دائمی تهران: خیابان انقلاب، ابتدای بل کالج، روبروی خیابان خارک، پلاک ۷۸۷

تلفن: ۶۶۴۱۸۰۹۹ و ۶۶۴۰۱۷۴۷ فاکس: ۶۶۴۱۸۰۲۲

فروشگاه و نمایشگاه دائمی قم: خیابان ارم، مقابل پاساژ قدس. تلفن: ۷۷۴۱۲۸۲ فاکس: ۷۷۳۷۶۶۰

www.Osvehpublish.com

www.Osveh.ir

فهرست

۱۱	 اشاره
۱۵	 آران، دیار مؤمنان

بخش اول: عالمان و مراجع دینی

۲۱	 قاضی محمد آرائی
۲۱	 ملاّ ابوالحسن آرائی
۲۱	 ملاّ محمدرضا آرائی
۲۲	 ملاّ محمدرضا آرائی
۲۲	 ملاّ محمدعلی آرائی
۲۲	 محمد کریم آرائی
۲۲	 ملاّ ابوطالب آرائی
۲۶	 شیخ عبدالله آرائی
۲۷	 ملاّ محمدعلی (ملاّ علی) آرائی
۲۷	 اشاره
۲۸	 تولد و زادگاه
۲۹	 تحصیلات و استادان
۳۲	 تدریس
۳۲	 ملاّ علی از منظر دیگران
۳۳	 محدّث قمی:
۳۳	 آیت الله ملاّ حبیب الله شریف کاشانی
۳۳	 محقق رجالی، حجة الاسلام سید احمد حسینی اشکوری

۳۴	 تألیفات و آثار مکتوب
۴۷	 وفات و مدفن
۵۰	 ملا غلام رضا آرانی
۵۰	 تولد و خاندان
۵۱	 تحصیلات و استادان
۵۶	 از منظر دیگران
۵۶	 آثار مکتوب
۶۷	 فرزندان و نوادگان
۶۸	 وفات و مدفن
۷۳	 حاج ملا عبد بهادی آرانی
۷۳	 شیخ محمد مهدی آرابی
۷۵	 ملا محمد حسین آرانی
۷۵	 ملا محمد باقر آرانی
۷۶	 ملا احمد امام جمعه آرانی
۷۶	 آقا ملا محمد حسین آرانی
۷۷	 ملا شیخ محمد آرانی
۷۷	 ملا محمد علی دربندی آرانی
۷۸	 جلال الدین نورالوری آرانی
۷۸	 ملا محمد باقر آرانی
۷۹	 آقا ملا محمد علی عاملی آرانی
۷۹	 خاندان عاملی
۸۰	 تولد
۸۱	 تحصیلات
۸۱	 استادان و مشایخ اجازه
۸۲	 شاگردان
۸۳	 فعالیت‌ها
۸۳	 ویژگی‌ها
۸۴	 آثار مکتوب

الف: کتاب‌ها و رساله‌های فقهی	۸۴
ب: کتاب‌ها و رساله‌های اصولی	۸۶
از منظر دیگران	۸۷
وفات و مدفن	۸۸
ملاّ محمود امام جمعه آرائی	۹۴
میرزا صدرالدین آرائی	۹۴
ملاّ محمدحسین آرائی	۹۵
ملاّ محمد جعفر بحرینی آرائی	۹۶
فعالیت‌ها	۹۷
ویژگی‌ها	۹۸
همسر و فرزندان	۹۹
وفات و مدفن	۹۹
آقا میرزا احمد عاملی آرائی	۱۰۵
تحصیلات و استادان	۱۰۷
اجازات	۱۰۷
شاگردان	۱۰۷
آثار مکتوب	۱۰۸
فعالیت‌ها	۱۰۹
ویژگی‌ها	۱۰۹
همسر و فرزندان	۱۱۰
وفات و مدفن	۱۱۰
آقا حسین دربندی آرائی (افتخار الاسلام)	۱۲۱
اخلاق خوش و تواضع	۱۲۴
ساده زیستی و نظافت	۱۲۶
سخاوت و گذشت	۱۲۶
تدبیر و درایت	۱۲۷
عاشق کتاب و خط خوش	۱۲۸
شیدای اهل بیت (ع)	۱۲۹

۱۳۰	 اخلاص و توکل
۱۳۱	 آیت‌الله دربندی از نگاه دیگران
۱۳۲	 همسر و فرزندان
۱۳۲	 وفات و مدفن
۱۳۹	 آقا علی تشکری آرانی
۱۴۵	 محمدحسن متوسل آرانی
۱۴۵	 تولد و خاندان
۱۴۵	 تحصیلات و استادان
۱۴۷	 فعالیت‌های تبلیغی
۱۴۹	 هجرت
۱۵۰	 جلسات دینی و دیگر خدمات
۱۵۳	 ویژگی‌های اخلاقی
۱۵۴	 فرزندان
۱۵۴	 وفات
۱۵۶	 شیخ جعفر صحافی آرانی

بخش دوم: مبلغان و واعظان

۱۶۱	 محمدحسین آرانی
۱۶۱	 آخوند ملا علی اکبر
۱۶۱	 ملا محمد مؤمن آرانی
۱۶۲	 ملا محمد آرانی (روح الامین)
۱۶۳	 ملا محمدحسن داعی آرانی
۱۶۶	 نمونه دستخط ملا محمدحسن داعی
۱۶۷	 ملا رمضانعلی صحافی آرانی
۱۶۸	 ملا حسن نوری
۱۶۸	 آقا محمدحسن صدر
۱۶۹	 ملا حبیب‌الله بحرینی
۱۶۹	 ناظم الشریعه

۱۶۹	آقا علی بحر العلوم دربندی.....
۱۶۹	آقا علی مدیر دربندی.....
۱۷۰	حاج آقا محمد متوسل آرائی.....
۱۷۴	شیخ حسن قبابی آرائی.....
۱۷۶	شیخ علی اکبر واعظ نیا.....
۱۷۸	سید رضا سیدیان آرائی.....
۱۸۰	شیخ عزیزالله شکوری آرائی.....
۱۸۲	فعالیت‌ها.....
۱۸۳	ویژگی‌های اخلاقی.....
۱۸۳	۱. حسن خلق.....
۱۸۳	۲. تواضع.....
۱۸۳	۳. غمخواری و اشارگری.....
۱۸۴	خدمات ماندگار.....
۱۸۴	۱. تجدید بنا و ساخت مساجد.....
۱۸۵	۲. مسجد شهید مصطفی خمینی.....
۱۸۵	۳. مدرسه نوبنیاد.....
۱۸۵	۴. صندوق قرض الحسنه.....
۱۸۶	۵. درمانگاه.....
۱۸۶	۶. ارتقاء بخش آران.....
۱۸۷	وفات و مدفن.....
۱۸۸	شیخ حسین غیرتی آرائی.....
۱۹۰	شیخ نعمت الله گل آرائی.....

بخش سوم: طلاب شهید

۱۹۴	اشاره.....
۱۹۵	شهید علی محمد عبداللّهی آرائی.....
۱۹۹	شهید نعمت الله حاج جمالی آرائی.....
۲۰۱	شهید اصغر مدبر نژاد.....

- ۲۰۳..... شهید احمد خرمی آرائی
- ۲۰۵..... شهید عباس علی الماسی مقدم
- ۲۰۸..... شهید اصغر پیر دهقان (احمدی نژاد)
- ۲۱۰..... شهید رضا دهنویان آرائی
- ۲۱۲..... شهید ابوالفضل صبوری آرائی
- ۲۱۴..... شهید ابوالفضل عباسی
- ۲۱۶..... سردار شهید حاج شیخ جواد قاسم پور آرائی
- ۲۲۲..... شهید علی اکبر کاسنی فروش (بشارتی)
- ۲۲۴..... شهید علیرضا الماسی مقدم
- ۲۲۶..... شهید ابوالفضل رحیم
- ۲۲۸..... شهید مهدی گوهری

اشاره

درباره چیستی و چرایی علم و دانش و هنر، سخن‌ها رفته است اما در باب چگونگی کشف و فهم آن همچنان اندک می‌دانیم. اینکه چگونه می‌توان دانشی را کسب کرد یا هنرمندانه سخن گفت و به عامه افه افشید، نکته‌ای است که باید با کاوش درباره «انسان‌های ممتاز» پاسخ آن را دریافت. انسان‌هایی که ممکن است بر حسب ظرف زمان و مکان در بین ما نباشند اما همیشه حضور دارند. نام و آوازه و جلوه‌های نورانی کمالات و فضائلشان در فضای روزگاران همچنان درخشندگی می‌کند.

به راستی چگونه عده‌ای «رنگ جاودانگی» می‌گیرند و حیات و آتششان سرشار از برکات پایان ناپذیر است و همواره ابر اندیشه و آفاق معنویشان، تاریخی را می‌سازد. کسب اسباب و آداب بزرگی، یعنی فراهم ساختن زمینه دریافت‌های روحانی و تابیدن انوار اشراق در دل و جان مستلزم همت، اراده، سختکوشی، ریاضت، توکل، توسل و توجه ویژه کسانی است که می‌خواهند «فرزانگی» وجودشان تبلور یابد و از اکسیر جاودانگی الهی بهره‌مند شوند. و امروز به واسطه همین تلاش‌های ماندگار، میراث پر بهایی از علم و فنون در حافظه تاریخی و فرهنگی در اختیار داریم و ای بسا که سنجش عمده‌ای از آن گنجنامه‌ها و گنجینه‌ها و گنجوران در پرده خاموشی و فراموشی مانده‌اند و زمان و به تعبیر بهتر، ما زمانیان مجالی برای رمزگشایی و پرده برداری از آنها نیافته‌ایم و چه بسا هم نامشان و هم آثارشان در درازنای تاریخ گم شده است.

دفتری که پیش روی شماست برگه‌های برجای مانده از رد پای مردان و مردمانی است

که روز و روزگاری نشان و نشانه‌هایی از طریق فرزاندگی را به نمایش گذاشته‌اند و به آیندگان سپرده‌اند.

و دروغ در این رهگذر که بسیاری از آثار و دستاوردهای علمی و معنویشان نه مجال معرفی یافته است و نه فرصت انتشار حتی در باب «کیستی» و شرح احوالشان نیز با تنگدستی مواجهیم. از عده‌ای تنها نامی در دست است و از تعدادی علاوه بر نام آثار و تألیفاتی را نام برده‌اند و از آن همه فقط اندک آثاری در اختیار است.

طلیعه این دفتر چندگانه کنکاش در معرفی زندگی بزرگان و مفاخری از خطه کویری آران است که برای هویت بخشی به فرهنگ و تمدن جامعه‌شان خون دل و دود چراغ خورده‌اند و امروز یادکرد نام آنها می‌تواند تحرکی و پیامی برای نسل فردا باشد.

باری شهرستان آران و بیدگل در دامن کویر دردانه پروری است که در ستاره باران آسمان علم و معرفتش می‌توان برپا بود بالید و بر افتخارات دیروز و امروزش فخر فروخت.

شایسته است از سختکوشی و تلاش مداوم مؤلف محترم حجة الاسلام آقای حاج شیخ حبیب‌الله سلمانی آرانی که در احیای موارث معنوی حوزه فرهنگی شهرستان آران و بیدگل فعالیت می‌کند سپاسگزاری نموده، امید است که با همت ایشان دفترهای بعدی که پیرامون سخنوران، شاعران، دانشوران، فرهیختگان، نویسندگان و ... است به زودی چاپ و منتشر شود. نیز سزاوار است که در فرصت‌های بعد مفاخر شهرستان یکجا و در دفتری وزین گردآوری شده و انتشار یابد. همچنان اقدامات ارزشمندی که در چند سال اخیر به طور پراکنده درباره تاریخ و فرهنگ سایر مناطق شهرستان (بیدگل، ابوزیدآباد، نوش‌آباد، سفیدشهر) صورت گرفته و می‌گیرد.

در این راه حمایت خیرین فرهنگی برای احیاء و انتشار آثار و مکتوبات خطی مفاخر دینی مورد انتظار است و به یقین نشر معارف دینی و صیانت از موارث گرانقدر فرهنگی، توسط بانیان نیک اندیش در تداوم نهضت سنگربانان مرزهای اندیشه، خود مجاهدتی دیگر خواهد بود.

میثم نمکی

سرپرست انجمن اهل قلم شهرستان آران و بیدگل